

- יב -

[עוד שם]: כאשר השלים הרה"ק מבעלזא זי"ע את בנין בית הכנסת, אמר בפני אנשי שלומו: "הן אני לבדי איני כדאי וראוי לחנך את הבית הכנסת, אמנם ישנו איש אחד בדור שיש בכוחו לסייע לי בחינוך הבית, אך לא ארהיב בנפשי עוז לקרוא אותו לבוא הנה". וכוונתו היה על הרה"צ הקדוש רבי יהושע העשיל תאומים פרענקיל מקאמרנא זצ"ל, (הוא בן דודי-זקני הגה"ק רשכבה"ג מו"ה ברוך תאומים פרענקיל אבד"ק לייפניק, בעמח"ס 'ברוך טעם' ושאר ספרים, זצ"ל).

והנה הרב רבי יהושע העשיל שמע כי הרה"ק הנ"ל עושה חנוכת בית הכנסת, נסע בעצמו לשם על שבת קודש. ותיכף הרגיש הרה"ק הנ"ל כי הרב הנזכר נוסע אליו, ואמר להרבנית שתכון מאכלים טובים על שבת, כי יהיה לו אורח גדול ונכבד על שבת.

ביום ו' ערב שבת קודש היה המנהג בעיר בעלזא, שהשמש שאל את הרה"ק זצ"ל מתי ילך לדפוק על בתי העיר להדליק נרות, וגם בערב שבת קודש הזה שאל אותו [כנ"ל], ואמר לו: "עדיין יש זמן". וכך שאל אותו השמש כמה פעמים, והוא השיב לו כנ"ל. ולא ידע שום איש כוונתו, עד כי בערב בא הרב רבי יהושע העשיל, וצוה [המהר"ש] תיכף להשמש לילך לדפוק על בתי העיר.

ואמר הרה"ק [מבעלזא] להרה"ק רבי יהושע העשיל: "מאוד חפצנו כי כבוד תורתו הרמה בוא יבוא אלינו לשכון כבוד בעירנו, ולחנך עמי את הבית הכנסת, רק לא יכולתי לשאול זאת מאתו, אכן תהלה לא-ל כי השי"ת מילא את שאלתי, ונתן כזאת בלבבו לבוא בעצמו אלי, ותהלה לא-ל כי יהיה לי תנא דמסייע בחינוך הבית הכנסת". עד כאן לשונו [של רבי אברהם איטינגא מדוקלא].

- יג -

כתב אלי ידיד נפשי הרב הגאון מוריני יקותיאל אריה קאמעלהאר שיחיה ר"מ בקהילת סטאניסלאב: שמעתי בעיר טארנא עיר מולדתי, מהזקנים, שסיפרו על כבוד הרב הגאון הצדיק שר שלום מבעלזא זצ"ל, שפעם אחת היה בעיר אחת [עיר קאמינקא, עיין להלן אות כ"ג], והתפלל שמה בבית הכנסת לפני התיבה, ואותו בית הכנסת היה סמוך לבית הקברות ישן, וכאשר התחיל לחזור את תפלת שמונה עשרה בחזרת הש"ץ בקול רם, וכשסיים ברכת 'מחיה מתים', לא

ענו אחריו הקהל את הקדושה, כי לא שמעו אותו מסיים הברכה, מפאת השאון וההמולה רבה שקמה בבית הכנסת כיום מועד, עד שהוצרך להחזיר פניו אל הקהל ולרמוז להם ביד כי יאמרו קדושה.

ואחרי סיימו תפילת שמונה עשרה התנצלו לפניו מדוע לא ענו אחריו קדושה, כי נתהווה שאון מקול המון, ואמנם לא ידעו סיבת ההמולה ממי וממה. ויאמר להם הרה"צ, כי הנשמות באו ברגש לבית הכנסת בשמעם ברכת 'מחיה המתים', וחשבו שכבר הגיע העת כי יקיצו וירננו שוכני עפר, ומהם היה רעש וההמולה.

- יד -

[עוד שם]: אמרו עליו על הרה"צ שר שלום מבעלזא זצ"ל, כי אחרי אשר היה נעור תתקצ"ט לילות כידוע, בליל האלף נגלה אליו אליהו הנביא זכור לטוב, ולמד עמו הלכות בית הכנסת, ואז נתעורר לבנות בית הכנסת שלו. ואמר, כי העמיד את הבית הכנסת על מקום אשר מכנגדו עד ירושלים תוב"ב לא ימצא שתי וערב ופסל וכל תמונה. עד כאן לשונו [של רבי יקותיאל אריה קאממעלהאר מסטאניסלאב]. [ועיין לעיל אות י'].

- מז -

כתב בספר ויקהל שלמה (דף י' ע"א): שמעתי מהרב רבי אלעזר אלימלך [רוקח] שליט"א [מקאזניץ ורעדים], שזקינו הרה"ק זצלה"ה מבעלזא היה לו ענין גדול לעסוק תמיד בבנין בית הכנסת, ובסוף ימיו עסק גם בבנין בית המדרש שנתחדש בעיר בעלזא, וצוה לאנשי ביתו שכאשר יבואו ה'בעליקים' [קורות] יקראו אותו, והוא בעצמו האט געהאלפען אפלייגן ה'בעליקים' מן העגלה.

והיה לו [למהר"ש] אח, רבי לייבוש היה שמו [עיין לעיל אות ה']. ושאל להרה"ק: "למה אתה בעצמך תעסוק בעשייה כבירה כזו". והשיב לו, שהוא היה מקבל על עצמו להיות ניעור אלף לילות כסדרן, ביחד עם שני חבירים. ואחד בהתחלתו לא היה יכול לעמוד בזה, והשני בסופו, מחמת שהיו כמה וכמה נסיונות. והוא עמד בכולם, ובלילה האחרונה היה לו נסיון גדול מאוד, שהיה רוח סערה ופחד גדול, והיה במחשבתו לילך לישן, והתחזק את עצמו בכל כוחו ולא ישן, ובסוף הלילה בא אצלו איש אחד [עיין באות הקודם] ולמד עמו ענין בנין